

Nr 84

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 32 § och 39 § 2 mom. lagen den 2 juni 1961 (nr 436) om församlingsstyrelse; given Stockholms slott den 11 mars 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 32 § och 39 § 2 mom. lagen den 2 juni 1961 (nr 436) om församlingsstyrelse.

GUSTAF ADOLF

Ragnar Edenman

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt lagen om församlingsstyrelse skall kyrkofullmäktiges antal i den kyrkliga samfälligheten i Göteborg vara 60 medan antalet i övriga kyrkliga samfälligheter bestäms av Kungl. Maj:t. I propositionen föreslås den ändringen, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma fullmäktiges antal även i samfälligheten i Göteborg.

Lagändringen föreslås träda i kraft så att den nya regeln kan tillämpas redan vid årets kyrkofullmäktigval.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 32 § och 39 § 2 mom. lagen den 2 juni 1961
(nr 436) om församlingsstyrelse

Härigenom förordnas, att 32 § och 39 § 2 mom. lagen den 2 juni 1961 om församlingsstyrelse skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

32 §.

1 mom. I den kyrkliga samfälligheten i Göteborg är kyrkofullmäktiges antal sextio.

2 mom. Skola kyrkofullmäktige utses för annan kyrklig samfällighet, ankommer på Konungen att bestämma fullmäktiges antal.

3 mom. Av det för samfällighet bestämda antalet fullmäktige skall varje i samfälligheten ingående församling utse en samt därutöver det antal, som belöper på församlingen efter den beräkningsgrunden, att en fullmäktig utses för varje befolkningstal motsvarande det som erhålles, då samfällighetens hela folkmängd delas med det återstående antalet fullmäktige för hela samfälligheten. Därest det antal fullmäktige, som med tillämpning av nämnda regel bör utses, icke uppgår till det för samfälligheten bestämda antalet, skola för ernående av detta antal de församlingar, vilkas folkmängd mest överskjuter omförmälda tal, vara berättigade att var för sig välja ytterligare en fullmäktig. Antalet fullmäktige, som i enlighet med dessa föreskrifter skola utses av varje församling, bestämmes av länsstyrelsen i god tid före valet.

Skola kyrkofullmäktige utses för kyrklig samfällighet, bestämmer Konungen fullmäktiges antal.

Av det för samfällighet bestämda antalet fullmäktige skall varje i samfälligheten ingående församling utse en samt därutöver det antal, som belöper på församlingen efter den beräkningsgrunden, att en fullmäktig utses för varje befolkningstal motsvarande det som erhålles, då samfällighetens hela folkmängd delas med det återstående antalet fullmäktige för hela samfälligheten. Därest det antal fullmäktige, som med tillämpning av nämnda regel bör utses, icke uppgår till det för samfälligheten bestämda antalet, skola för ernående av detta antal de församlingar, vilkas folkmängd mest överskjuter omförmälda tal, vara berättigade att var för sig välja ytterligare en fullmäktig. Antalet fullmäktige, som i enlighet med dessa föreskrifter skola utses av varje församling, bestämmes av länsstyrelsen i god tid före valet.

39 §.

2 m o m. Skola församlingsdelegerade — — — — — utser 45—60.

Då delegerade — — — — — länsstyrelsen antalet.

Församlingsdelegerade äga — — — — — ofördröjligen underrättas.

Det antal församlingsdelegerade, som skall utses för varje i samfälligheten ingående församling, bestämes av länsstyrelsen efter de grunder, som stadgas i 32 § 3 mom.

Det antal församlingsdelegerade, som skall utses för varje i samfälligheten ingående församling, bestämes av länsstyrelsen efter de grunder, som stadgas i 32 § *andra stycket*.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Till utgången av år 1966 är dock antalet kyrkofullmäktige i den kyrkliga samfälligheten i Göteborg sextio.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11
mars 1966.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga angående *ändring i lagen om församlingsstyrelse* och anför.

Inledning

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 juni 1965 har kyrkofullmäktige i den kyrkliga samfälligheten i Göteborg föreslagit, att lagen den 2 juni 1961 (nr 436) om församlingsstyrelse (LFS) ändras så att för samfälligheten kan utses upp till 100 fullmäktige.

I skrivelsen anför fullmäktige bl. a. att antalet fullmäktige i samfälligheten varit 60 sedan den numera upphävda lagen den 12 juni 1931 (nr 201) angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg trädde i kraft den 1 januari 1932. Under denna tid har folkmängden stigit kraftigt. Antalet församlingar inom samfälligheten har ökat genom delning eller införlivning av församlingar. Inom den närmaste framtiden förutses ytterligare ett flertal församlingar bli införlivade med samfälligheten.

Över framställningen har yttranden avgetts av kammarkollegiet, länsstyrelsen i Göteborg och Bohus län samt domkapitlet i Göteborg.

Gällande bestämmelser

Enligt LFS skall församlingar som bildar ett pastorat, om Kungl. Maj:t inte förordnar annat, utgöra kyrklig samfällighet för handhavande av angelägenheter som enligt lag eller författning ankommer på pastorat. Sådan samfällighet äger vårda även annan församlingsangelägenhet av ekonomisk natur, om Kungl. Maj:t förordnar därom. Församlingar kan också i andra fall efter förordnande av Kungl. Maj:t förenas till kyrklig samfällighet för handhavande av ekonomiska församlingsangelägenheter. Skyldighet att bilda kyrklig samfällighet föreskrivs i LFS i fråga om de territoriella församlingarna i Stockholm och Göteborg. Samfälligheten i Stockholm skall handha endast vissa närmare angivna ekonomiska församlingsangelägenheter. Den i Göteborg däremot utgör samfällighet för alla församlingsangelägenheter av ekonomisk natur.

Vad gäller beslutanderätten inom samfällighet gör LFS skillnad mellan samfällighet som handhar alla församlingsangelägenheter av ekonomisk natur (total ekonomisk samfällighet) och samfällighet som handhar endast vissa sådana angelägenheter (partiell ekonomisk samfällighet). Beslutanderätten utövas i total samfällighet av kyrkofullmäktige och i partiell samfällighet av församlingsdelegerade.

Antalet kyrkofullmäktige är för den kyrkliga samfälligheten i Göteborg i 32 § 1 mom. LFS bestämt till 60. För övriga totala samfälligheter ankommer det enligt LFS (32 § 2 mom.) på Kungl. Maj:t att bestämma fullmäktiges antal.

I fråga om antalet ledamöter i de partiella samfälligheternas beslutande organ, församlingsdelegerade, gäller följande. I Stockholms kyrkliga samfällighet bestäms antalet församlingsdelegerade på det sättet, att varje församling utser en

delegerad och därutöver ytterligare en för varje påbörjat tjugotusental invånare i församlingen. För annan kyrklig samfällighet regleras delegerades antal i förhållande till folkmängden enligt vissa i LFS angivna latituder. Då delegerade i sådan samfällighet skall utses första gången, bestäms antalet av församlingarna eller, om de ej kan enas, av länsstyrelsen. Församlingsdelegerade äger därefter själva besluta om ändring av antalet delegerade.

I detta sammanhang kan nämnas, att antalet fullmäktige i borgerlig kommun enligt bestämmelserna i 5 § kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) i dess lydelse efter lagändring¹ som trätt i kraft den 1 januari 1966 bestämts så att kommun med över 40 000 t. o. m. 400 000 invånare skall utse 45—60 fullmäktige och kommun med över 400 000 invånare 60—80 fullmäktige. Lagändringen föranleddes av en av Göteborgs stad gjord framställning.

Samfällighetens framställning

Kyrkofullmäktige har med hänvisning till Göteborgs stads nyssnämnda framställning om utökning av antalet stadsfullmäktige gjort framställning om sådan ändring av LFS att för samfälligheten kan utses upp till 100 fullmäktige. Kyrkofullmäktige framhåller, att relationen mellan folkmängd och antalet fullmäktige nu är en helt annan än när antalet fullmäktige bestämdes samt anför.

Härtill kommer, att jämväl antalet församlingar, anslutna till samfälligheten, ökats genom delning av äldre församlingenheter och inkorporering med staden av andra församlingar. Efter år 1930, då antalet församlingar i samfälligheten utgjorde 10, har tillkommit följande nya församlingar, nämligen Lundby, Örgryte, Härlanda, Kortedala, Biskopsgården, Brämregården, Västra Frölunda, Högsbo och Backa; och det kan förväntas, att från och med år 1967 med staden och samfälligheten kommer att ytterligare införlivas Angered, Bergums, Tuve, Säve, Torslanda och Björlanda församlingar. Den utvidgning, som sålunda förekommit eller förestår, medför, att antalet fullmäktige för varje församling — vid bibehållet totalantal — avsevärt reduceras, och ett flertal församlingar kommer inte att bli representerade med mer än en enda ledamot. I ett expanderande samhälle torde det vara angeläget att tillse, att de särskilda församlingarna tillförsäkras behörigt inflytande vid avgörandet av angelägenheter som berör dem och att församlingsinvånarnas möjligheter till kontakt med och engagemang i den kyrkokommunala förvaltningen anpassas efter inträdda ändrade förhållanden. Detta synes inte kunna ske på annat sätt än genom en utökning av antalet fullmäktige.

Remissyttrandena

Framställningen från kyrkofullmäktige i Göteborg tillstyrks av remissinstanserna.

¹ SFS 1965: 750.

Departementschefen

Enligt lagen om församlingsstyrelse (LFS) skall beslutanderätten i kyrklig samfällighet som handhar alla församlingsangelägenheter av ekonomisk natur (total ekonomisk samfällighet) utövas av kyrkofullmäktige. Som allmän regel gäller att det ankommer på Kungl. Maj:t att bestämma fullmäktiges antal i sådan samfällighet. För Göteborgs del har emellertid till lagen överförts en föreskrift från tidigare lagstiftning i ämnet enligt vilken antalet fullmäktige för den kyrkliga samfälligheten i staden skall vara 60.

Kyrkofullmäktige i Göteborg har gjort framställning om sådan ändring av LFS att för samfälligheten får utses upp till 100 fullmäktige. Till stöd för sin framställning anför kyrkofullmäktige förutom folkmängdsutvecklingen den ökning som skett och kommer att ske av antalet församlingar i samfälligheten. Remissinstanserna har tillstyrkt framställningen.

Utvecklingen i Göteborg har otvivelaktigt medfört en betydande rubbning i relationen mellan folkmängd och antal församlingar å ena sidan samt antalet kyrkofullmäktige i samfälligheten å andra sidan. Starka skäl talar för att antalet fullmäktige anpassas till de ändrade förhållandena. Jag förordar därför att LFS ändras så att för samfälligheten i Göteborg ges möjlighet att få ett ökat antal fullmäktige.

Vad gäller den närmare utformningen av denna ändring anser jag inte att antalet fullmäktige för samfälligheten i lagen bör regleras genom bestämmelse som anger högsta och lägsta folkmängdstal för visst antal fullmäktige. Ett sådant latitudsystem har hittills inte använts i fråga om de totala ekonomiska samfälligheterna. Det synes inte heller lämpligt att i fortsättningen fixera antalet genom en bestämmelse i lagen. I stället bör i fråga om Göteborg gälla samma regler som för övriga totala samfälligheter, nämligen att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma antalet fullmäktige.

Jag föreslår att 32 § LFS ändras i enlighet med vad jag nu anført och att i anledning härav vidtas en redaktionell ändring i 39 § 2 mom. LFS. Lagändringen bör träda i kraft så att den nya regeln kan tillämpas redan vid årets kyrkofullmäktigval.

I enlighet med det anförda har inom ecklesiastikdepartementet upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 32 § och 39 § 2 mom. lagen den 2 juni 1961 (nr 436) om församlingsstyrelse*.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga lagförslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunilla Fenne